

IVJS infokiri oktoober 2020

Toimunud tegevused:

14.10 - IVJS juhatus

24.10 – Ühisjaht Permisküla jahimaadel

Eelseisvad tegevused:

23.11. – Põdrapäev (Jüri Tõnisson)

1. Ootame jahimeestelt nurmkana sulgi!

Nurmkana küsimus on juba pikka aega nii jahimeeste, ornitoloogide, maaomanike ja jahikoerte kasvatajate meeli köitnud. Põhiküsimus on kas võib looduslike populatsioonide tugevdamiseks farmiviisiliselt kasvatatud linde loodusesse lasta.

Alustada tuleks DNA uuringutest. Sellega seoses palub EJS igalt kütitud või surnult leitud nurmkanalt võtta väike kimbuke sulgi, ära märkida täpne küttimiskoht ja saata postiga või tuua Andres Lillemäele, aadressil Kuristiku 7, 10127 Tallinn, Harjumaa.

MEMO

Sündmuse nimetus:	Nurmkana teemaline ümarlaud
Toimumise kuupäev:	2. oktoober 2020
Aruande koostaja nimi:	Hanna Tamsalu, Põllumajandusuuringute Keskus maaelu võrgustikutöö osakond
Lisad	Ümarlaua ettekanded avaldatud www.maainfo.ee kalendris

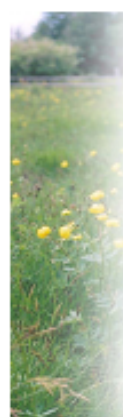
Kokkuvõte:

2. oktoobril 2020 korraldas PMK maaelu võrgustikutöö osakond nurmkana teemalise ümarlaua. Ümarlaual esitas Jaanus Elts ülevaate nurmkandade olukorrast Eestis ning Eneli Viik nurmkana populatsiooni säilitamise või taastamisega tegelevatest projektidest Euroopas. Ümarlaua osalejad tõid välja linnuliigi ohukohti ning säilitamise argumente või takistusi. Ümarlaua eesmärk oli võimaldada erinevatel huvigruppidel üksteisest aru saada ning arutada kas ja mida peaks seoses nurmkandaga Eestis edaspidi ette võtma.

Olukorra kirjeldus

Hinnanguliselt on Eestis 2000-4000 nurmkana paari, arvukus väheneb ning tavalooendustes välja ei tule (oskab pesa varjata). Ideaalne pesapaik on pujuude rägastik, on talviti märgatav soojustrasside lähedal. Teada on 2 geneetiliselt erinevat gruppi, vaja oleks uurida ka Eestis elavate lindude DNAd. Ohustavad elupaikade ja toidu puudus, külmad talved, vihmased ja jahedad suved, kiskjad ning koksidioos.

Euroopa projektidest tutvustati selliseid, mis viidi läbi UK-s või mille juhtriik oli UK ning need hõlmasid nii kaitsetegevusi (vt kõrvalolev slaid) kui ka kogukonna teavitamist konkreetsetel projektialadel. Nurmkana on parim indikaator põllumaade ökosüsteemi tervise osas. Mitmete riikide (Saksamaa, Šotimaa, Inglismaa, Holland, Belgia, Taani, Rootsi) näidispiirkondi hõlmava projektiga püütakse muuhulgas mõjutada ka keskkonnapoliitikat.

Nurmkanu soodustavad võtted majandamiskavades:

- Kvaliteetse elupaiga rajamine (min 7% 500 ha alast)
 - Taimesegude külvamine (flower blocks)
 - Nektari- ja õietolmu taimede segud
 - Looduslike lindude seemnesegu
 - Majandamisel ühel aastal niita vaid pool
 - Rohuribad
 - Mardikapeenrad
 - Põldloekese laigud
 - Põldude äärealade pritsimata jätmine
 - Hekid (majandamine, istutamine)
 - Nurmkanasõbralik kesa ja rohumaa niitmine
 - Talvised kõrrepõllud
- Talvine lisatoitmine
- Seaduslik kiskjate kontroll

Ülevaade nurmkanaga seonduvatest aspektidest

Arvukus madal. Looduses igal pool enam ei ela. Sobivaid elupaiku napib. Kiskjaid palju ning tuleb juurde. Marutaudivastane vaktsineerimine suurendab kiskjate arvukust. Kiskjatel pole justkui muud süüa ning liiguvad rohkem linnalistel aladel, kus toit (inimeste prügi) on kergesti kättesaadav. Iga pesitseva paari kohta on 7 röövlindu paari (mh ronga arvukus tõuseb, nurmkanadele on ohuks ka toonekured ja sookured. Näiteks: RMK tellitud uuringu põhjal on 80% metsise pesade hävimisest põhjustatud kisklusest).

Jahimeestel puudub motivatsioon kiskjate arvukuse piiramiseks: karusnahk ei ole hinnas ning „peata“ nahka ei osteta (kütitud looma pea tuleb saata analüüsamiseks laborisse). Jahiõiguste müügiraha ei kasutata linnu arvukuse suurendamiseks. Farmilindu ei tohi Eestis loodusesse lasta. Farmis kaovad lindudel sekundaarsed sugutunnused ja emaslinnud sellist isast ei taha. Levivad metsloomadele ohtlikud haigused. Farmis on ellujäämise tõenäosus suurem kui looduses, kuid looduses liikuvaid loomi kätte ei saa (sh püüdmisspuurist söövad kiskjad ära). Olemasolevate EL projektidega liituda ei saa. LIFE projektiga luuakse Eestis piloodina lõokeselaigud (tegevused algavad 2022). Keskkonnasõbraliku majandamise toetus ei ole piisav liigi säilimiseks. ÜPP nõuded on bürokraatlikud ning kas „rong on juba läinud“? Looduskaitseaduses võimaldab teatud juhtudel nurmkanaga tehistingimustel pidada (Keskkonnaameti nõusolekul). Keelatud on tehistingimustes kasvatatud lindude loodusesse lahti laskmine, kui ei ole tegevuskava. (s.t vajalikud on eelnevaid uuringuid). Tegevuskava ei koostata vaid kaitsealustele liikidele, saaks koheselt algatada. Kava olemasolu ei kaitse linnu arvukust ning lindude tehistingimustesse viimine, paljundamine ja uuesti lahti laskmine ei saa kindlasti olema tegevuskava järgi eelistatud meede selle liigi kaitseks.

Täiendavad puhverribad võivad osutada ökoloogiliseks lõksuks (nt kitsad ribad põldude vahel või põllu ja tee vahel). ÜPP elurikkuse meetme rakendamine (piirkonna/massiivi/kogukonna põhiselt). Uue perioodi ÜPP sse on planeeritud ökoalade sekkumine mitmete tegevustega (sööti jäetud maa, maastikuelemendid, rohumaaribad, talvine taimkate). Elupaikade jaoks sobivad seemnesegud on olemas, aga on kallid ning millist valida? Luua pilootala, kus soodsad tingimused? Kas jääb veel entusiaste linnule sobivaid demo-alasid hoidma? Meediaga „ähvardamine“? DNA uuringuid tehakse nii Tartus kui Helsingis ◊ uurida, milline lind meil olemas on. 2021 peaks olema KIK taotlusvoor muuhulgas uuringutele.

- Maaomanikel pole teadmisi, kas nurmkanaga on kasulik (kahjurite kontroll) või kahjulik (söökteravilja).
- Mitmete linnuliikide liigikaitse eesmärged pole täidetud (pole eelarvetki). Nurmkanaga kaitse eesmärged pole seatudki, kuna ta ei ole kaitse all, on jahilind
- Koolitamata jahikoer lemmikloomana on lisaohu (jahiinstinkti ei ohjelda). Linnukoera koolitamiseks

peab olema linde (alternatiivi ei ole, liik peaks jääma kütitavaks).

- Palju saavad nurmkana heaks ära teha ka maaomanikud (vt eelmise lehe slaidi nurmkanu soodustavate võtete kohta), alati ei ole ilmingimata vaja spetsiaalseid projekte ja programme. Tegevused nurmkanale soodsate tingimuste jaoks hõlmavad tervet kogukonda, seda ei saa lahendada vaid põllumeestele suunatud tegevustega (nagu MAK toetused). Raske on elurikkuse tõusus/languses ainult põllumajandustootjaga seoseid tekitada. Maaomanik/põllumees võib teha kõik endast oleneva, aga tuleb nt külm talv või söövad kiskjad linnud ära või hävitatakse pesad ja tehtud töö ei anna tulemusi. Võimalikud põhimõtted ja tegevused, et nurmkana olemas oleks

Kaitsetegevused:

elupaikade olemasolu: taimestiku omadused, piisav pritsimata jätmine, seemnesegudega saavad jahiseltsid aidata jmt; o (talvine) lisaõõtmine ; o kiskjate kontroll - vajalik soodustav jahikorraldus, nahkade kokkuost. • Soodsa mõtteviisi edendamine: o teavitused ja esitlused, milline tegutsemisviis millist kasu tooks; o teadusuuringud: nt DNA, elupaik, sobivad taimesegud, olukorra seire, millised kiskjad on olulised kahjustajad jmt;
--

2. 23.11.2020 – Põdrapäev IVJS-is!

Kui toote alalõualuud esitamiseks, siis palun keetke nad enne ära. Eelnevatel aastatel on toodud roiskunud bioproovid esitamiseks, ärme enam nii tee. Pildil näide kuidas peaks lõualuud esitama.

3. SAK pole metsadest kuhugi kadunud!

Hea metsas liikuja! Eesti metsades levib sigade Aafrika katk.

Juhul kui leiad surnud metssea, siis teavita sellest Veterinaar- ja Toiduametit telefonil **+372 605 4767**

Leidjale leiutasu!

VETERINAAR- JA TOIDUAMET

4. Proovide laekumistest!

Marutaudi riskiloomadelt proovide laekumine 01.10.2020
(töövõtuleping nr 3)

Maakond	Kogutavate peade arv	Laekunud peade arv 01.10.2020				Laekunud peade % kogumahust	Kütitud pelgusetä riskiloom	Kütitud haige/käitumishäirega loom	Leitud (surnuna)	KOKKU	Inim-pelgusetä % plaanist
	Kokku	Kokku	Rebased	Kährikud	Kokku						
HARJUMAA	99	99	39	60	100	79		20	99	80	
HIIMUMAA	24	9	8	1	38	6	1	2	9	25	
IDA-VIRUMAA	67	53	14	39	79	39	1	13	53	58	
JÕGEVAMAA	59	44	24	20	75	18	5	21	44	31	
JÄRVAMAA	62	57	19	38	92	24		33	57	39	
LÄÄNEMAA	42	23	16	7	55	12		11	23	29	
LÄÄNE-VIRUMAA	85	61	29	32	72	21	3	37	61	25	

Pöördun teie poole seoses ühe probleemiga, mille esinemisest/süvenemisest on Veterinaar- ja Toidulabori patoloogid märku andnud.

Nimelt on aeg-ajalt ennegi, kuid viimasel ajal üha enam laborini jõudnud peaproove, mille uurimine on raske, et mitte öelda võimatu, sest laborisse saadetava looma kolju ja/või peaju on kas liiklusõnnetuse tagajärjel või siis peapiirkonda (haavlitega) kütamise läbi saanud niivõrd tugevalt kannatada, et uurimismaterjali on väga vähe või üldse mitte.

Palun arvestada, et marutaudi viiruse uurimiseks on vaja ajukude ning kui seda pole, see on lõmastunud või riknenud, ei saa proovi adekvaatselt uurida.

Palun juhtida proove koguvate jahimeeste tähelepanu antud aspektile ning tagada, et ei toodaks riskiloomade proovimaterjalina päid, mille kolju on autorataste all lõmastunud või riskiloomi, keda on kütitud deformeeruva lasuga peakoju piirkonda.

NB! Kurtumustõve piklikaju proove on laekunud 87 proovi 200-jast. Seega saab neidki proove veel viia ja hetke täitmine on sirka 50% juures.

5. KKI vastused kahe järelepäringu kohta!

- a) Keskkonnainspeksioon andis teada helisummutite kohta. Jahimehed küsivad inspektoritelt, millal peab jahipidamisel olema helisummuti jahirelva küljest eemaldatud ja millal mitte.

Relvaseaduse § 201 lg 3 järgi on helisummuti tulirelvaga tulistamisel tekkiva heli summutamiseks ettenähtud seade, mida on tulirelvale lubatud kinnitada ja kasutada jahipidamisel või lasketiirus või laskepaigas.

Helisummuti omandamise õiguse annab relvaluba. Seega peab kodus relvakapis ning jahile minnes ja jahilt tulles olema helisummuti jahirelva küljest eemaldatud. Kui jahimees peab individuaaljahti, mille kestel vahetab laskekohti (nt sokujahil rohumaid), peab jahimees transportima laadimata jahirelva püssikotis ning helisummuti olema jahirelva küljest eemaldatud, kuna laskekohtade vahetamise ajaks jahipidamine lõppeb. Kui jahimehed peavad ühisjahti, avatakse jahipidamine jahinimekirjaga ning jahipidamine kestab terve päeva koos laskekohtade vahetamisega ning jahimees ei pea jahirelva asetama laskekohtade vahetamiseks püssikotti. Ühisjahis jahipidamine päeva kestel ei katke ning seega ei pea helisummutit relva küljest laskekohtade vahetamisel eemaldama.

Relvaseadust menetleb Politsei- ja Piirivalveamet (PPA). Kui Keskkonnainspeksioon avastab relvaseaduse § 201 lg 3 rikkumise, tuleks olukord inspektorite poolt fikseerida ning edastada menetluse alustamise otsustamiseks PPA-le.

- b) Keskkonnainspeksioon andis teada seisukoha (koos kohtuotsusega) jahikoera tõugu tõendava dokumendi kohta, millest inspektorid jahindusalast järelevalvet tehes lähtuvad. Võite ka seda infot jahimeestele levitada, kuna nii mõnigi jahimees peab Euroopa lemmikloomapassi jahikoera tõugu tõendavaks dokumendiks. Jahiseadus näeb ette, et jahipidamisel tohib kasutada jahikoera, kellel on jahikoerapass või muu jahikoera tõugu tõendav dokument ning kes on kiibistatud või tätoveeringuga märgistatud. Senise praktika järgi aktsepteeris KKI JahiS § 29 lg-s 1 nimetatud „muu jahikoera tõugu tõendav dokumendina“ koera registreerimistunnistusi, mille on väljastanud Rahvusvahelise Künoloogilise Föderatsiooni (edaspidi FCI) liikmeks olev või selle poolt tunnustatud välisriigis asuva koera tõuühing või Eesti Kennelliit. Viru Maakohus asus 03.04.2020 kohtuotsuses 4-20-1054 (jõustunud) seisukohale, et tõlgendust, mille kohaselt saab tõendada jahikoera tõugu vaid dokumentidega, mis on väljastanud FCI või selle liikmeks olev ühing, seaduse tekst ei võimalda. Taolist piirangut pole seadusandja ette näinud ja seda piirangut ei ole õiguslikult võimalik tuletada ka jahieeskirja §-st 2. Jahieeskirja § 2 käsitleb viidet vaid Eesti Kennelliidu kinnitatud jahikoeratõugude nimistule, ent ei seo seda tingimusega, et tõutunnistuse

saab välja anda ainult FCI liikmeks olev või viimase poolt tunnustatud ühing. Ühtlasi on seadusandja põhjendanud JahiS § 29 lg 1 sõnastust asjaoluga, et sel viisil tagatakse ka välisriigi kodanikele võimalus oma koertega Eestis jahti pidada (seadusandaja seletuskiri jahiseaduse juurde; 351 SE). Eesti riigisisese õigusega ei saa sätestada, milliste tõenditega peavad välisriigi kodanikud tõendama jahikoera tõugu oma päritoluriigis. Kui mõnes muus riigis on lubatav tõendada jahikoera tõugu muul viisil kui selleks on FCI liikmeks oleva või viimase tunnustatud ühingu tõend/kinnitus, siis JahiS § 29 lg 1 tunnustab jahitõugu tõendava dokumendina mistahes dokumenti, mida ei ole väljastanud FCI liikmeks olev või viimase poolt tunnustatud isik. Kuna seadusandaja pole JahiS § 29 lg 1 sõnastamisel eristanud Eesti ega välisriigi kodanikele rakenduvaid koeraga jahipidamise nõudeid, siis toob ka see kaasa järeldi, et jahikoera tõugu on seaduse kohaselt võimalik tõendada ka tõendi või dokumendiga, mille on väljastanud FCI liikmeks mitte olev või tema poolt mittetunnustatud isik.

Kui kontrollimisel esitab jahikoera omanik välisriigis välja antud FCI alternatiivorganisatsiooni poolt väljastatud jahikoera tõugu tõendava registreerimistunnistuse, tuleb dokument fotodega fikseerida, et hiljem selgitada, kas esitatud dokument on väljaandja riigis tunnustatud dokument jahikoeraga jahipidamiseks.

Euroopa lemmikloomapass pole jätkuvalt jahiseaduse mõistes jahikoera tõugu tõendavaks dokumendiks, sest Euroopa lemmikloomapass on mõeldud Euroopa siseseks lemmikloomaga liikumiseks ja tõendamaks, et loom on terve ja vaksineeritud. Passid väljastatakse nii tõukoertele kui ka tõututele koertele.

6. Maakonna küttimise statistika!

28.10 seisuga on maakonna põdra, metskitse ja metssea küttimise täitmine järgmine:

Põder: Kvoot 349 isendit – kütitud 153 isendit – täitmine 44%

Metskits: Kvoot 947 isendit – kütitud 414 isendit – täitmine 44%

Metssiga: Kvoot jahimeeste ettepanekul 233 isendit – kütitud 100 isendit – täitmine 43%

Täpsemalt saab andmetega tutvuda kodulehelt - <http://ivjs.ee/index.php/kuttimine>

Lugupidamisega

Marko Vinni

IVJS juhatuse esimees

Ida-Virumaa
Jahimeeste Selts
1948